

ALGUNES DADÉS MÉS SOBRE BERNAT METGE

Donem a conèixer amb aquest treball la descendència de Bernat Metge i sis documents inèdits referents a l'autor de *Lo Somni*.

L'esquema genealògic dels fills de Bernat Metge ha estat format exclusivament a base de documents de l'Arxiu Notarial de Barcelona, la indicació dels quals va en nota. (Cal tenir present que es coneix l'existència de Joan Metge, fill natural de Bernat Metge)¹.

Els documents relatius a Bernat Metge que publiquem en aquest treball no aporten cap dada important a la seva biografia. El primer és una reconeixença de deute. Els següents tenen relació amb la seva coneguda intervenció en els afers de Sicília² i amb la situació jurídica de la Torre de Bellesguard. Els documents referents a Sicília ens donen a conèixer la transcendència de la documentació que tingué en les seves mans i per tant la importància de les seves gestions. Per altra banda, ens adonem de l'interès que tenia el rei d'esbrinar la situació de dret "l'uniment" de la Torre de Bellesguard.

Amb justícia hem d'expressar el nostre agraïment al docte investigador Sr. Comte de Vilanova³ i a l'infatigable treballador

¹ Vegeu F. Soldevila, *Documents relatius a Bernat Metge*, «Estudis Universitaris Catalans» 6(1912)46-58, 199-210, 472-481, doc. XVI i XVII.

² De B. M. com a "secretari i encarregat dels negocis de Sicília" tracten els documents següents: R. Miquel i Planas. *Lo Somni d'en B. M.*: Barcelona, 1907; doc. v (3, X, 1409); F. Soldevila, *Documents relatius a B. M.* «Estudis universitaris catalans», 1912; doc. XXI (26, XII, 1405), XXIX (27, III, 1410) i més concretament, es refereixen a aquesta documentació els que va publicar X. de Salas. *B. M. y su muerte* «Analecta Sacra Tarraconensia» II(1935)415-16, doc. I (9, IX, 1412) i II (19, II, 1414).

³ Aquest distingit investigador ens ha proporcionat la següent notícia sobre la dama a qui Bernat Metge dedicà la *Història de Valter e Griselda*: Isabel de Guimerà era filla de Berenguer de Relat, tresorer de la reina Dona Lionor, mestre racional de Catalunya i conseller del rei, i de la seva muller Na Cons-

Sr. Ricard Carreres i Valls, amb les indicacions i suggerències dels quals ens ha estat possible donar l'esquema genealògic dels fills de Bernat Metge. Cal fer constar, ultra això, que aquest treball fou redactat juntament amb el Sr. Xavier de Salas.

DOCUMENTS

I

Barcelona, 4 de setembre del 1405

B. M. reconeix deure a Catarina vidua de Guillem de Villatorra, quondam, vint-i-cinc lliures barceloneses.

Sit omnibus notum quod ego Bernardus Medici, secretarius domini regis et civis Barchinone, confiteor et recognosco vobis domine Catherine, uxori venerabilis Guillermi de Villatorra, quondam, Decretorum doctoris et civis Barchinone, quod debeo vobis racione dice quam feci pro venerabili Bartholoneo de Villafrancha, domicello, viginti et quinque libras barch., et ideo, renunciando exceptioni pecunie non numerate et vobis ex causa predicta non debite et doli mali et accioni in factum et omni alii iuri, racioni et consuetudini contra hec repugnantibus, convenio et promitto vobis quod predictas viginti et quinque libras dabo et solvam vobis, vestris aut cui volueritis ad vestram voluntatem hinc ad quintam deciman diem mensis ianuarii proximi venturi. Sine omni videlicet excusacione et excepcionem et absque omni dampno et missione vestri et vestrorum. Sic quod restituam et solvam vobis et vestris ad vestram voluntatem si quas missiones, dampna et interesse vos et vestri feceritis et sustinueritis quoquo modo predictis viginti quinque libris seu aliqua earum parte petendis, exhigendis et habendis, sub quibus quidem missionibus, dampnis et interesse creditur vobis et vestris plano et simplici verbo nullo alio probacionum genere requisito. Sic pro hiis complendis obligo vobis et vestris omnia bona mea mobilia et immobilia habita et habenda. Actum est hoc Barchinone, quarta die septembris anno a nativitate Domini millessimo quadragentesimo quinto, Signum Bernardi Medici predicti, qui hec laudo et firmo.

tança. Casà el 1372 amb Gispert de Guimerà, senyor de Ciutadilla i fill de Gispert de Guimerà, senyor de Ciutadilla i de Guimerà, i de la seva muller Isabel de Boxadors. Isabel de Guimerà atorgà testament davant de Guillem Andren, notari de Barcelona, el 31 d'agost del 1399, a favor del seu fill Bernat de Guimerà, el qual entrà en possessió d'aquesta herència en octubre del 1399.

Testes: Petrus Figols, presbiter beneficiatus in ecclesia beate Marie de Pinu Barchinone, et Berengarius Conpanyi, scutifer, commorans Barchinone.

A. Not. Barc., Joan Pereyada, lligall n. 1, vol. 6 (1405).

2

València, 8 maig 1415

Ferran Ier al Batlle general de Catalunya demanant-li el testament de la Reina Maria de Sicília en el qual féu hereu al rei Martí de Sicília, marit seu, que deu trobar-se entre els documents que foren de B. M., quondam.

Lo Rey.

Batle general. Com nos haiam mester lo translat del testament de la reyna de Sicília dona Maria en lo qual féu hereter lo rey En Martí de Sicília, cosigermà nostre, marit seu, de bona memòria, lo qual havem entès és entre les scriptures d'en Bernat Metge, quondam, manam-vos que de continent que ab gran diligència façats cercar en les dites scriptures o en altre qualsevulla loch lo dit testament e aquell o translat ben corregit nos tramettets per correu cuytat. E açò per res no dilatets. Dada en València sots nostre segell secret a viii. dies de maig del any mccccxv. Rex Ferdinandus.

Domino rex mandavit mihi Paulo Nicholai.
Baiulo generali Cathaloniae.

ACA, Reg. 2409, fol. 31.

3

Barcelona, 13 agost 1415

Ferran Ier demana a Dídac Garcia, amb termes semblants, el mateix que demanà a l'anterior. Signada pel Primogènit.

ACA, Reg. Ferran Ier, 2409, fol. 85v.

4

Perpinyà, 26 octubre 1415

Ferran Ier torna a demanar a Dídac Garcia el testament del Rei de Sicília que es troba entre les escriptures que foren de B. M. Signada pel Primogènit.

ACA, Reg. 2409, fol. 107.

5

Perpinyà, 18 desembre 1415

Ferran Ier a Pere des Coll demanant-li el contracte d'“uniment” de la torre de Bellesguard que es féu o fermà en poder de B. M. Firmada pel Primogènit.

Lo Rey:

Com nos vullam veure e fer regonéxer lo contracte de uniment fet de la Torra de Bellesguard, lo qual féu o's fermà segons havem entès en poder d'en Bernat Metge e és ara en poder vostre, manamvos expressament que lo dit contracte o translat de aquell ben corregit e feaent nos trametats de continent sens dilació alguna. Dada en la vila de Perpenyà sots nostre segell secret et, per indisposició de nostra persona, signada de mà de nostre primogènit a xviii. dies de deembre de l'any mil ccccxv. A. Primogenitus.

Dominus rex mandavit mihi Paulo Nicholai.

Dirigitur Petro de Colle not. Barcinone.

ACA, Reg. 2409, fol. 126v.

6

Perpinyà, 18 desembre 1415

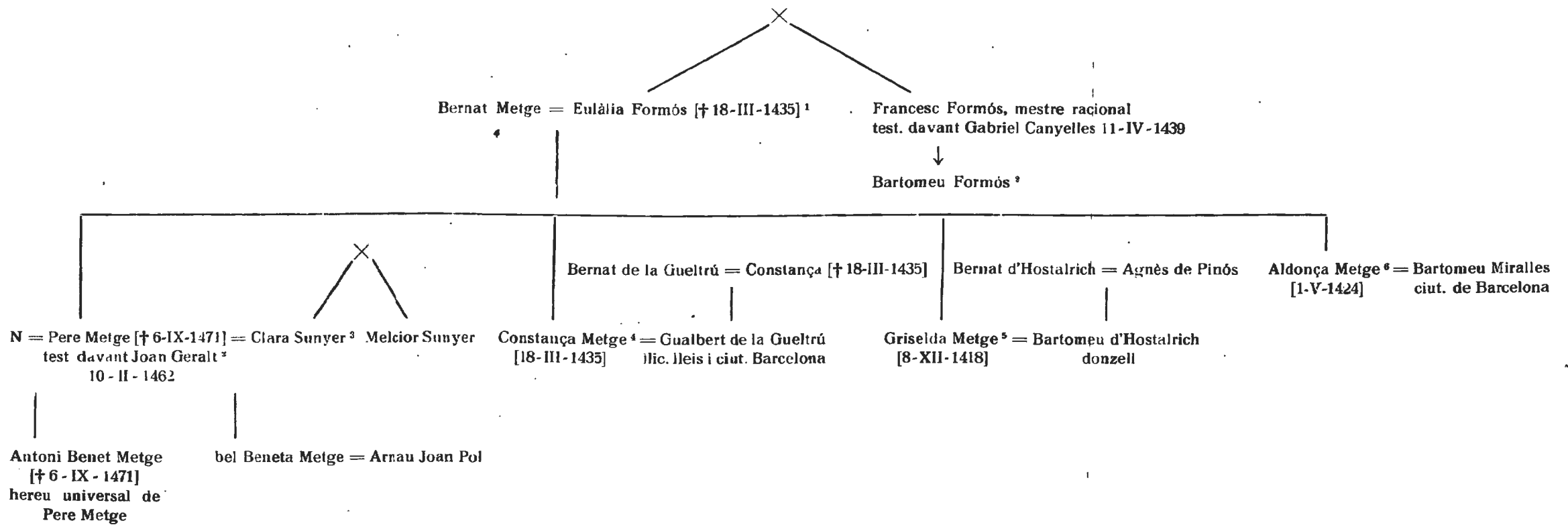
Ferran Ier manant a Didac Garcia “tenenti claves archivi” que cerqui en el seu dit arxiu el contracte d'“uniment” de la Torre de Bellesguard entre les escriptures de B. M., car ha estat informat es féu en poder d'aquest. I que l'hi trameti. Firmada pel Primogènit¹.

ACA, Reg. 2409, fol. 126v.

MARTÍ DE RIQUER

Barcelona.

¹ El mateix va repetir amb altres lletres el Rei a B. de Coll, segons es llegeix en les lletres publicades per X. de Salas, loc. cit., III (3, I, 1416) i IV (29, I, 1416).

(1) Eulàlia Formós consta com a morta als capitols de Constança Metge (veg. nota 4) on es diu que Francesc Formós és oncle de l'esmentada Constança.

(2) Als documents del notari Esteve [o Amadeu] Mir consta (lligam 11, t. 1463-1469 : 6-IX-1471) que Bartomeu Formós i Pere Metge foren hereus universals del pare del primer, Francesc Formós. En el mateix document són donades les dades que aprofitem sobre Pere Metge, els seus matrimonis i els seus fills.

(3) Al testament d'Isabel Beneta Metge (notari Pere Pasqual, lligam de testaments : 29-VI-1472) consta el cognom de Clara, segona muller de Pere Metge, i el seu germà Melcior.

(4) Capitols matrimonials de Constança Metge davant el notari Guillem Jordà (llig. 4, t. 1434-1436) el 18-III-1435.

(5) Capitols matrimonials de Griselda Metge davant el notari Guillem Jordà el 28-XII-1418.

(6) Capitols matrimonials d'Aldonça Metge davant Pere Bescoll el 1-V-1424.